

N:o 90.

Toinen Saarna Kolmantenatoista Sunnuntaina Kolminaisuuden Päivästä.

Evank. Luukk. 10: 23–37.

Tämä evankeliumi sisältää erittäinkin kolme kappaletta: Ensiksi ylistää Herra evankeliumin ilmoittamisen ja julistamisen aikaa, joka täydellä syyllä sanotaan armon ajaksi. Toiseksi se opettaa, mitkä ovat oikeita hyviä töitä Jumalan käskyn jälkeen, ja esittelee sen kauniilla vertauksella eli kertomuksella samarialaisen käytöksestä haavoitettua kohtaan. Kolmanneksi hän suloisessa kuvauksessa näyttää meille Kristuksen valtakunnan, se on: armon, jota evankeliumin saarna julistaa. – **Ensimmäinen** on kun hän sanoo:

Autuaat ovat ne silmät, jotka näkevät joita te näette, ja ne korvat, jotka kuulevat joita te kuulette. Sillä minä sanon teille: monta profeetaa ja kuningasta tahdoit nähdä, joita te näette, ja ei nähneet, ja kulla joita te kuulette, ja ei kuulleet.

Näitä puhui hän, sanoo evankelista, opetuslapsillensa erikseen ja juuri sillä hetkellä, jolloin ilo hengessä eli hengellinen ilo oli hänen erittäin vallannut, ja jolloin hän myöskin kiitti ja ylisti sydämestään taivaallista Isäänsä evankeliumin ilmoittamisesta. Me näemme tästä, että hän piti varsin tärkeänä puhua siitä opetuslastensa kanssa, aivan kuin heidän autuutensakin olisi siitä riippunut. Eipä muuta olekkaan kuin evankeliumin ylistämistä tämä hänen puheensa, että he siihen aikaan saivat elää, jolloin kuulivat ja näkivät sen ilmestymistä, joka tuottaa maailmalle autuuden ja lunastuksen kaikesta synnistä ja kurjuudesta. Tätä aikaa ja tämän ilmestymistä olivat rak-

kaat profeetat ennen suloisesti ennustelleet ja ylönäärin sydämellisesti sitä ikävöineet ja huudelleet, kuten varsinkin psalmeissa ja profeeta Jesaiassa nähdään. Siitä syystä olette te, sanoo hän, autuaat ja ylön autuaat, sillä teillä on nyt oikea kultainen vuosi, sula armonvaltakunta ja autuas aika; katsokaa nyt vaan, että sen talletatte ja hyvin käytätte.

Onhan tällainen ylistys uskollinen kehoitus, vieläpä vakava valituspuhekin, sillä hän neuvoo kiittolisuuteen sellaisesta armosta. Toisaalta hän myöskin valittaa maailman suurta kiittämättömyyttä, kun niin harvassa on niitä, jotka tätä armoa huomaavat ja vastaanottavat, ja niin monta, jotka sen ylön katsovat. Sen vuoksi on, sanoo evankelista, Kristus kääntynyt erikseen opetuslastensa puoleen ja ylistänyt heidän onneansa, aivan kuin olisi sanonut. Kyllä totisesti olette te silmät ja korvat autuaat, jotka tätä kuulette ja näette, sillä valittavasti varsin monet silmät ja korvat eivät tahdo sitä kuulla eikä nähdä, vaikka se on heillä silmissä ja korvissa. Hän osoittaa tällä, että sittenkin, niin suuri ja ylönpalttinen kuin tämä tavara onkin ja niin lohdullisesti kuin sitä saarnataankin, täytyy sen kuitenkin saada osakseen tuolta suurelta joukolta pelkkää ylönkatsetta ja vainoa.

Näin ovat nyt ajat muuttuneet. Muinoin olisivat rakkaat isät ja profeetat mielellänsä antaneet henkensä ja ruumiinsa, kunpa vaan olisivat saaneet sen ajan nähdä, ja jos se olisi heille tapahtunut, olisi heidän sydämensä ruu-

miissa riemusta suurentunut ja he luulleet pelkillä ruusuilla kävelevänsä. Samoin myöskin hurskas vanha Simeoni (Luukk. 2: 28 ja seur.), kun hän piteli Vapahtajaa sylissänsä, joka vakahaisena lapsena ei vielä taitanut mitään puhua eikä tehdä, luopui kaikella ilolla elämästään eikä hän siitä enää eikä mistään, joka sillä on tarjottavana, väliä pitänyt. Rakas äitimme Eeva (1 Moos. 4: 1) rukoili ja huusi sitä myöskin ja tuli iloiseksi, kun Jumala antoi hänelle ensimmäisen pojan, sillä hän luuli hänet siksi luvatuksi; sitä haikeammin hän sitten sitä ikävöitsi, kun toivo tästä petti. Sen jälkeen ovat samoin kaikkein isäin sydämet huokailleet sen ajan tulevaksi, kunnes hän vihdoin tuli ja antausi nähtäväksi ja kuultavaksi. Olisihan silloin koko maailman pitänyt suurella riemulla ottaa hänet vastaan ja kerskata itseään autuaaksi, kuten hän itsekkin ylistää sellaista armoa.

Kuinka iloisena ja koko sydämestään riemastuneena hurskas Daavid kiitti Jumalata, kun profeeta Natanilta ensiksi kuuli Jumalan lupauksen (2 Sam. 7: 12 ja seur.), että Herra tahtoi antaa hänelle huoneen ja pysyväisen valtakunnan hänen sukukunnassansa, antaa Kristuksen syntyä hänen siemenestään ja perustaa ijankaikkisen armonsa ja laupeutensa valtakunnan. Hän ei suuressa ilossansa tiedä, mitä sanoa Jumalalle ja kuinka häntä olisi kiittänyt. Siitä hän sitten kirjoitti monta kaunista psalmia, varsinkin 89:n, ja vielä viimeisissäkin sanoissaan ja testamentissaan hän mitä suloisimmin ylistää tätä hyvää työtä sanoen: **Se on kaikki minun autuuteni ja haluni**, 2 Sam. 23: 5.

Mutta nyt kun tuo armas autuas aika on tullut, kääntyy asia siksi, sanon minä, että sellaisia ihmisiä elää ja on, jotka tätä ilmaiseksi lahjoitettua rikasta armoa ja Jumalan suurinta hyvää työtä eivät tahdo kuulla eikä nähdä, ei tietää eikä kärsiä. Nythän nähdään selvästi ja

saadaan kokea, että ne jotka tahtovat kirkkona olla ja kristityn nimeä kantaa, paavi ja piispat joukkoinensa, joiden pitäisi nostaa kätensä taivasta kohden ja kiittää Jumalata siitä, että hän on pelastanut heidät pimeydestä ja sokeudesta ja antanut heille evankeliumin valkeuden, ne kaunistelevat nyt tulta ja vettä, hiovat miekkoja ja aseita hävittääksensä maailmasta ne, jotka sitä opettavat ja tunnustavat. Samoin on meidänkin keskuudessamme paljon kiittämättömiä vääriä kristityitä, jotka myöskin suurimmassa suruttomuudessa sen ylönkatsovat. Ennen kun paavin kahleissa huokailimme ja kun valehtelijat saarnasivat meille aneista, kiirastulesta ja kaikenlaisista munkkiunelmista, kuinka silloin koko maailma voivotteli ja ikävöitsi oikeata saarnaa! Kuinka mielellään silloin olisi kaikki annettu, tehty ja kärsitty, mikä suinkin olisi ollut mahdollista, jos olisi saatu kuulla oikeata opetusta ja lohdutusta ja hyvällä omallatunnolla päästy vapaaksi ripin tuskallisuudesta kidutuksesta ja muusta paavin hirmuvallasta? Ja kuinka iloitsikaan alussa moni hurskas ihminen, tunnusti sitä ja kiitti siitä Jumalata? Mutta kuinka monta nyt on niitä, jotka sydämestään siitä iloitsevat ja tunnustavat, kuinka autuaita he ovat, kun saavat sellaista kuulla ja nähdä? Kuinka pian he kylästyvät tuohon autuaalliseen tavaraan ja etsivät sen sijaan toista, ja unohtavat sitten kaikki, mitä ovat saaneet, ja maailma uudelleen tulee täyteen lahkolaisuutta ja väärää oppia?

No niin, näkeminen ja kuuleminen onkin tässä pääasia; runsaasti ilmoitettuna on se nyt kirkkaan valoisa silmille ja korville. Mutta maailman suuri joukko ei voi sitä nähdä eikä huomata, vaikka se onkin heitä ihan silmiin pistämässä ja lakkaamatta heidän korvissaan helisemässä ja kaikumassa. Jos, näet, he siitä jotain voisivat kuulla ja nähdä, niin totta se heissäkin jotain vaikuttaisi ja parantaisi, että

ymmärtäväisemmiksi tulisivat eivätkä totuutta niin vastustaisi.

Mitä apua on siitä ollut kaikille fariseuksille, että itse Kristus heille saarnasi evanجيلiumia? Ja mitä auttaa vieläkään kaikkia lahkolaisiamme ja viisastelijoitamme, vaikka heille kuinkakin selvästi saarnattaisiin, miten synnit anteeksi ja oikea omantunnon lohdutus saadaan? Samoin: mitenkä kristityn tulee itse-kussakin säädyssä elää, ja mitä tietää, että hän Jumalalle kelpaisi, josta ei ennen yleensä ole mitään tietty eikä kuultu, ja jonka vuoksi he itsekin ovat tämän opin jaloksi tunnustaneet? Kaikesta huolimatta he kuitenkin pysyvät umpisokeina ja eivätkä päästä sitä sydämeensä, että voisivat siitä elämällensä ojennusta saada vaan on heille outoa kaikki, mitä siitä kuulevat, lukevat tai itse puhuvat.

He ovat nimittäin niin kokonaan piintyneet ja paatuneet omien ajatustensa luulotte-luihin ja niin mieltyneet niihin kappaleihin, joista he paljon pitävät, etteivät voi mitään niiden vuoksi kuulla eikä nähdä. Näin täytetään heissä, mitä ennen profeetat ja Kristus ovat sanoneet juudan kansalle ja kaikille sen kaltaisille, että heidän pitää nähden näkemän eikä äkkäämän, korvin kuuleman eikä ymmärtämän, etteivät he parantaisi itseänsä ja autuaiksi tulisi. Tämä on korkein, hirmuisin ja kauhistavin rangaistus, jonka he itse pääl-lensä vetävät ja joka tuottaa heille sellaisen vaivan, että heidän joka päivä täytyy kuulla Jumalan sanaa ja nähdä hänen töitensä, joita on annettu kaikille ihmisille autuudeksi ja on-neksi, eikä kuitenkaan ole heillä armoa sitä vastaanottaa, sillä he näkevät ja kuulevat sitä ainoastaan omaksi pahennukseksen ja kiu-kuitsevat niin sitä vastaan, että mieluummin tahtoisivat perkelettä helvetistä kuulla ja näh-dä.

Toisaalta on tämä oppi korkea, suuri armo ja tavara sille, joka sen oikein käsittää,

näkee ja kuulee, niin että häntä syystäkin voi-daan autuaaksi sanoa. Jos nimittäin sellainen näkeminen ja kuuleminen sydämeen painuu, niin se tuopi mukanaan ja antaa niin täydelli-siä ja runsaita tavaroita: ymmärrystä, valistus-ta, lohdutusta, voimaa, hengen vahvistumista, iloa ja elämätä, ettei sitä koskaan voida kyl-liksi kuulla eikä nähdä. Silloin ei myöskään tahdota enään mitään enempää oppia eikä tie-tää, mitä tahansa pyydetäneekin saarnata, opettaa, laulaa tai puhua muka autuuteen tar-peellisena. Niin, silloin annetaan kaiken muun mennä matkoihinsa ikäänkuin ei sitä kuultaisi eikä nähtäisikään; ja vaikka ulkonaiseen halli-tukseen ja elämään nähden paljonkin täytyy kuulla ja nähdä, pysytään kuitenkin ainoas-taan tässä valkeudessa ja tuntemisessa, joka on niin suuri, että täyttää kokonaan sydämen ja silmät ja himmentää ja pimittää kaiken muun.

Samoin kuin aurinko noustuaan täyttää maailman niin valollaan, ettei kuuta eikä täh-tiä enään nähdä eikä huomata, vaikka ne yöllä valoa antavat. Niin tässäkin nyt valaiskoot, mitkä valaista taitavat, oppineet, pyhät mie-het, vaikkapa Mooses, profeetat, isät tai Jo-hannes Kastaja itse, kuitenkin täytyy heidän kaikkein Kristusta väistyä, vieläpä todistaa-kin, että hän on se ainoa valkeus, joka kaikki ihmiset valistaa, ja että heidän itsensäkin täy-tyy siitä osalliseksi tulla sekä että kaikki val-keus, viisus ja oppi ilman Kristusta loppuu kristikunnassa, sillä hänessä ainoassa se löy-tyy.

Näin pitää myöskin evankeliumin suloi-sen helinän ja ihanan soitannon Kristuksesta valloittaa ja täyttää korvat siten, ettei siltä mi-tään muuta kuulla, niinkuin suuri kello, sota-rumpu tai pasuuna täyttää ilman kuminallaan ja äänellään, ettei mitään voida kuulla, mitä samalla aikaan puhutaan, lauletaan ja huude-taan. Näin tulee tämän sanan kaikessa elämäs-

sämme ja työssämme olla ylinnä vallitsemas-
sa sydämissämme uskon kautta, emmekä me
saa tietää mistään muusta lohdutuksesta, van-
hurskaudesta ja autuudesta. Olivatpa ne todell-
la autuaita silmiä ja korvia, jotka näin saattai-
sivat käyttää hyväkseen evankeliumin autuas-
ta aikaa ja huomata, mitä Jumala siinä on
heille antanut, sillä sellaisia silmiä ja korvia
pitää Jumala itse suurena, kalliina tavarana ja
pyhytenä, jota ei koko maailmalla makseta,
vaikka siinä olisi vielä enemmänkin valoa ja
kirkkaampikin aurinko kuin onkaan.

Tällainen on Kristuksen kehoitus rakkail-
le opetuslapsillensa ja kristityillensä; se on
myöskin lohdutus ja kehoitus heille mielel-
länsä pysymään evankeliumissa, koska hän
sen niin korkeana ja kalliina pitää ja sitä ylis-
tää. Mutta kuinka kalliiksi nuo toiset sen ar-
vaavat, jotka eivät ole Kristuksen oikeita ope-
tuslapsia vaan ovat mielestään paljoo vii-
saampia ja pyhempää, kuin että hänen oppian-
sa tarvitsisivat, sen osoittaa kirjanoppinut, jo-
ka myös on tässä saapuvilla. Yleensäkin oli
heitä aina Kristuksen ympärillä, minne hän
tuli, kuulemassa hänen opetustaan. Hän oli
luultavasti kuullut Kristuksen erikseen puhu-
van opetuslapsilleen, kuinka he nyt kuulivat
ja näkivät sellaista, jota ei vielä milloinkaan
oltu nähty eikä kuultu. Silloin ei hän voi sa-
lassa pitää suurta taitoaan ja viisauttaan, vaan
hänen täytyy astua esille ja antaa viisautensa
kuulua, ja koettaa, eikö voisi saattaa Kristusta
häpeään ja voittaa siitä sellaista kunniaa, että
ei tuosta Kristuksesta ole mihinkään, tässäpä
on korkeasti oppinut rabbi, joka tiesi niin kor-
keita asioita kysyä, ettei hän pystynyt vas-
tausta antamaan. Hän astuu siis esille ja pais-
kaa hänen eteensä tällaisen kysymyksen:

**Mestari, mitä minun pitää tehdä, että
minä saisin ijankaikkisen elämän?** Ettei hän-
nellä ollut sellaisia silmiä ja korvia, jotka
kuulevat ja näkevät, mitä Kristus on, sen täy-

tyi hänen itse omilla sanoillaan julki saattaa,
ja niin täytyy kaikkien sellaisten tehdä ja juuri
silloin kun tahtovat viisauttansa korkeimpana
näyttää. Sillä hän tunnustaa tämän kautta, ettei
tiedä mitään enempää eikä korkeampaa kuin
sen opin, joka puhuu töistämme ja tehtävis-
tämme. Jumalan armosta ja Kristuksen virasta
ja työstä ei hän mitään tiedä eikä hän niistä
ole koskaan mitään ymmärtänytään, vaikka
on kuullut Kristuksen niistä puhuvan. Kuiten-
kin arvelee hän käsittävänsä asiat paljoo pa-
remmin, kuin Kristus saattoi opettaa, sillä hän
tarkoitti meidän lahkolaistemme ja viisasteli-
joittemme tapaa sanoa: Mitä tähän asti olen si-
nulta kuullut, se on joutavata; paljoo korkeam-
malle on sinun pääseminen: ystäväiseni, opeta
toki joskus kansaa tekemään jotain, jolla au-
tuaaksi tullaan.

Mutta Kristus antaa tuollaisen kiusaajan
puskea päänsä seinään ja tekeekin sellaisen
tempun, jolla taitavasti saa hänen solmituksi
omilla sanoillansa, käskee hänen itsensä ker-
toa ja vastata, koska hän tahtoo niin viisas ja
oppinut olla. Hän sanoo:

**Mitä laissa on kirjoitettu? Kuinkas
luet?** Aivan kuin sanoisi: Kuulen kyllä, että
tahdot paljoo korkeampia osata, kuin minä tie-
dän puhua. No hyvä, annahan sitten minun
kuulla, minä tahdon olla sinun oppilaasi ja pi-
tää sinua mestarinani. Mutta hän pakottaa hä-
net vastaamaan Raamatulla sanoessaan:
Kuinkas luet. Kristus nimittäin ei tahdo että
Raamattua syrjäyttämällä esitetään ja saarna-
taan omia luuloja ja tuumia, ja saakin sillä kir-
janoppineelle selväksi, kuten tämän myöhem-
min itse täytyy tunnustaa kysymyksellään ku-
ka hänen lähimmäisensä on, ettei hän ymmär-
rä Raamattua edes meidän tekojammekaan
koskevissa kohdissa, joten hän siis paljoo vä-
hemmin kykeni ymmärtämään toisia kor-
keampia oppeja. Tässä täytyy hänen nyt pa-
kostakin vastata aivan niin, kuin 5 Moos. 6: 5

sanotaan, jossa Jumalan käskyjen pääsisällys on lyhimässä muodossa mainittuna, kuinka meidän tulee elää sekä Jumalaan että ihmisiin nähden.

Sinun pitää rakastaman Herraa sinun Jumalatas j. n. e. Tosin on tämä korkea oppi, vieläpä ylevinkin, mitä ihmiseltä voidaan vaatia, kuten Kristus itse tunnustaakin vahvistaessaan hänen puheensa sanoen: **Oikein sinä vastasit; tee se, niin saat elää.** Mutta se oli kuitenkin yleinen oppi, joka sanoilleen oli kaikille juutalaisille tuttu, vaikka he eivät sitä oikein ymmärtäneet, ja jonka Kristuksen opetuslapsetkin olivat monasti kuulleet. Herran puheesta olisi tuon viisastelijan pitänyt hyvästi ymmärtää, että hän puhui toisesta yleimmästä asiasta, kun julisti opetuslapsensa erityisesti autuaiksi sen vuoksi, että näkivät ja kuulivat, mitä toisilla ei ollut. Näin täytyy kaikkein ulkokullattujen ja lahkolaisten itse todistaa, etteivät he Kristusta ja hänen evankeliumiaan minään pidä, ja luulevat kaikkia paljon paremmin tietävänsä.

Tästä käskystä nyt on usein puhuttu ja olisi vieläkin paljon puhuttavaa, sillä se on kaikkein korkein viisaus ja taito, jota ei koskaan perin pohjin opita, paljoa vähemmin se elämässä täytetään. Onpa sentähden Jumalan Pojankin täytynyt tulla taivaasta alas, vuodattaa verensä ja antaa evankeliumi, että tämä käsky tulisi täytetyksi. Tässä elämässä se kuitenkin pääsee ainoastaan vähän alulle kristityissä, mutta tulevaisessa elämässä on se aina ja ijankaikkisesti oleva silmäimme edessä ja sydämissämme ja toteutuva elämässä. Lyhyesti: kaikelle ihmisen järjelle, sydämelle ja mielelle on aivan liiaksi korkeata, mitä nämä sanat lausuvat: **Sinun pitää rakastaman Jumalata kaikesta sydäimestä, kaikista voimista, kaikesta sielusta ja kaikesta mielestä.** Tätä ei tunne läheskään kukaan muu kuin ne harvat, joilla evankeliumi on, jotka Kris-

tuksen käsittävät uskossa ja jotka hädissä, kiusauksissa ja rukouksissa saavat siitä lohdutusta ja voimaa. Näillä on siitä vaisto, mutta kuitenkin hekin tuntevat ja valittavat, kuten kaikki pyhät ja P. Paavali itse, että ovat vielä kaukana siitä ja ettei heidän lihansa ja verensä tunne muuta kuin syntiä ja kuolemata, mutta näin ei suinkaan olisi laita, jos tämä käsky elämässä voitaisiin täyttää.

Sen vuoksi ovatkin häpeällisiä ja häijyjä tuollaiset ylpeät, jumalattomat henget kuin tämä kirjanoppinut, jotka suruttomina vaeltaen eivät ollenkaan välitä tästä Jumalan korkeasta, ankarasta käskystä eivätkä tahdo evankeliumin oppia kuulla eikä tietää. He luulevat siinä kyllin olevan, että ovat kuulleet ja osaavat lausua nuo sanat: **Sinun pitää rakastaman Herraa sinun Jumalatas kaikesta sinun sydäimestäs ja sinun lähimmäistäs niinkuin itseäs.** He eivät näe, ettei Jumala tyydy ainoastaan siihen että tuota oppia kuullaan ja puhutaan, vaan vaatii sen täyttämistäkin; ja ellei sitä oteta varteen, niin ihminen vetää päällensä paljoa ankaramman ja raskaamman kadotuksen, kuten Kristus Luukk. 12: 47 sanoo: **Mutta sen palvelijan, joka tiesi Herransa tahdon, ja ei itsiänsä valmistanut eikä tehnyt hänen tahtonsa jälkeen, täytyy paljo haavoja kärsiä.** Sen vuoksi ei Kristus annakaan hänelle muuta vastausta kuin tämän:

Oikein sinä vastasit; tee se, niin saat elää. Tästä kirjanoppinut kuulee oikean lain saarnan ja saapi kovan, kunnollisen läksytyksen, solmitaan omiin sanoihinsa ja kosketaan oikeaan paikkaan, josta Kristus voi hänelle osoittaa, mikä häneltä puuttuu. Tämä oppi, sanoo Kristus, on jalo ja oikea, mutta ystäväiseni, täytä se myöskin, sillä minä halusta näkisin sen tekijän. Ole nyt mestari ja näytä taitosi, sillä puhuttuna ja kirjoitettuna on se teillä kaikilla selvänä, joten siis siihen nähden ei mitään lisää kaivata, mutta siinä on vika se-

kä sinussa että muissa, ettette sitä täytyä vaan luulette sanojen lausumisen ja muistamisen riittävän. Ei, siitä ei saa kukaan elämätä eikä autuutta. Se on pidettävä ja tehtävä, muuten ette elämätä saa, vaan Jumalan viha ja ijan-kaikkinen kuolema pysyy teidän päällänne.

Sellaisen tuomion saavat nyt nuo viisastelijat, jotka ovat paljon tietävinään ja opettavat jokaista, kuinka muka autuaaksi tullaan, vaikka eivät mitään muuta osaa kuin puhua teoistamme ja töistämme ja ylönkatsoa evankeliumin oppia. Sellainen opetus ei ole muuta kuin tyhjää, joutavata ja arvotonta lorua, josta ei mitään hedelmätä seuraa, kuten myöskin P. Paavali tuollaisista lain ja töitten opettajista Gal. 6: 13 sanoo: **Ei nekään, jotka ympäri leikataan, lakia pidä.** Heille voidaan siis syystä sanoa, kuten Kristus tälle: Hyvä mestari, tee itse, mitä toisille ihmisille opetat ja käsket. P. Paavaliakin Room. 2: 19, 12, 23 sanoo: **Sinä luulet itsiäs sokiain johdattajaksi ja tyhmäin kurittajaksi; sinä siis, joka opetat toista ja et itsiäs opeta, joka kerskaatitsiäs laista ja häpäiset Jumalata lain ylitse käymisellä j. n. e.**

Siis nähdään kaikista paavilaisista viisasteliijoista, lahkolaisista ja mikä ei ole evankeliumin puhdasta oppia, että vaikka he lörpöttelevät suurista oivallisista töistä ja niillä mitä koreimmin itsensä kaunistavat kuten pyhät munkit tähän asti, he eivät kuitenkaan mitään täytyä, vieläpä suorastaan rikkovatkin Jumalan lain ja tekevät sitä vastaan. Sellaisista huomataan ja Kristuskin seuraavassa vertauksessa osoittaa, ettei kukaan ole armottomampi, ilkeämpi ja lähimmäisen rakkaudesta köyhempi – puhumattakaan rakkaudesta Jumalata kohtaan – kuin sellaiset ulkokullatut. Niin, nuo Kristuksen sanat: **Tee se**, ovat ijanikaikkinen nuhdesaarna, joka kaikille ihmisille, pyhillekin, saarnataan ja lausutaan ja joka tuomitsee heidät, niin etteivät he voi mistään

kerskata Jumalan edessä, ei töistään, ansioistaan eikä pyhydestään. Heidän täytyy, jos asian oikein tuntevat ja aikovat Jumalan edessä kestää, tuomita itsensä ja elämänsä, sillä täällä ei ole yksikään pyhä, ei Vanhassa eikä Uudessa Testamentissa, joka olisi tämän käskyn täyttänyt, vaan on heidän kaikkein täytynyt katsella kuvaansa näissä sanoissa: **Tee se**; ja nämät sanat eivät muuta mitään lausu kuin tätä: Katso, sitä sinä et ole vielä tehnyt etkä täyttänyt. Itse Mooseksenkin, jolla kuitenkin oli se kiitos, että hän oli ollut uskollinen koko Jumalan huoneessa ja jota Jumala sanoi ystäväkseen ja jota itse puhutteli suusta suuhun ja kasvoista kasvoihin, täytyi kuitenkin (2 Moos. 34: 6, 7) sanoa Jumalalle: **Herra, Herra Jumala laupias ja armollinen ja pitkämielinen: suuresta armosta ja totuudesta, joka otat pois vääryyden, ylitsekäymisen ja synnin, jonka edessä ei yksikään ole viaton.** Siinä heittää hän pois sekä omansa että kaikkein ihmisten pyhyyden ja tekee heidät vianalaisiksi Jumalan edessä.

Samoin profeeta Jesaias 6: 5, 6 seisoesaan Jumalan edessä ja nähdessään hänen kunniansa, tunnustaa olevansa saastainen, ja hänen täytyy enkeliltä saada se lohdotus, että hänen syntinsä on häneltä otettu pois. Ja Jeremias 17: 16, 17 sanoo, rukoillessaan Jumalan edessä ja kerskatessaan vainoojiansa vastaan: **Herra, sinä tiedät, mitä minä saarnannut olen, se on oikia sinun edessä.** Tässä on hän pyhä ja tyytyväinen, mutta hänen mielensä muuttuu heti ja hän sanoo: **Elä ole minulle hämmästykseksi, sinä olet minun turvani hädässä;** samoin 10: 34: **Kurita Herra minua, mutta kuitenkin kohtuudella** (se on: armolla) **ja ei sinun julmuudessa, ettes minua peräti hukuttaisi.** Missä on tässä se hurskas pyhä mies, jolle ei Jumalan pitäisi olla vihoissaan? Miksi hän sitten pelkää, että jumala tahtois hänen hukuttaa?

Samoin Danielkin 9: 18 tunnustaa oman-
sa ja kaiken kansan synnit sanoen: **Emme ru-
koile sinua omassa vanhurskaudessamme,
vaan sinun suuren laupiutes tähden.** Itse
Daavid, jolla kuitenkin oli syntein anteeksi-
saaminen ja se varma lohdutus, että Jumala
oli hänelle armollinen, ja joka usein kerskaa,
varsinkin Ps. 119: 17 ja seur. tehneensä oikein
ja mikä Jumalalle otollista on, sekä josta Ju-
mala itse 1 Sam. 13: 14 todistaa että hän **oli
yhden miehen oman sydämensä jälkeen
valinnut**, hän kuitenkin rukoilee ja veisaa mi-
tä surullisimpia virsiä: **Ah Herra, elä ran-
kaise minua vihassas, ja elä minua julmuu-
dessas kurita** (Ps. 6: 2) ja Ps. 143: 2: **Herra,
elä käy tuomiolle palvelijas kanssa, sillä ei
yksikään elävä ole vakaa sinun edessä.**

Samoin avaa myöskin P. Pietari rohkeasti
suunsa ja sanoo Ap. Tek. 15: 10 koko laista: **Miksi te kiusaatte Jumalata, että te tahdot-
te opetuslasten kaulaan panna sen ikeen,
jota ei meidän isämme emmekä me voineet
kantaa.** Sen sanoo hän kaikista pyhistä, isis-
tä, profeetoista, apostoleista ja olisi kyllä sillä
tavalla sulkenut heidät kaikki taivaastakin
pois, kuten täytyykin tapahtua lakiin ja hei-
dän tekoihinsa katsoen, elleivät olisi pysyneet
armon taivaan alla, kuten edelleen v. 11 sano-
taankin: **Me uskomme herran Jeesuksen
Kristuksen armon kautta autuaaksi tule-
vamme niinkuin hekin.** Ja Ap. Tek. 13: 38,
39 sanoo Paavali: **Tämän kautta ilmoite-
taan teille syntein anteeksi antamus, ja kai-
kista niistä, joista ette voineet Mooseksen
lain kautta vanhurskaaksi tulla, tämän
kautta jokainen, kuin uskoo, tulee van-
hurskaaksi.**

Jos kerran pyhienkin täytyy näin tunnus-
taa, joilla kuitenkin on armo ja Pyhä Henki,
kuinka voivat tai uskaltavatkaan muut sokeat
ja viheliäiset henget kerskata ja luulla täyttä-
neensä Jumalan käskyt sen kautta, että teke-

vät itselleen ihmisajatuksen ja uneksivat ra-
kastavansa Jumalaa ja lähimmäistään. He ovat
siitä niin kaukana, etteivät edes ymmärrä ei-
vätkä tiedä, mitä Jumalan käskyt vaativat tai
kuinka ne täytettäisiin.

Se tulee näkyviin aina, kun pitäisi tosi toi-
meen ryhdyttämän ja kun heidän pitäisi oikein
osoittaman rakkauttaan Jumalaa ja lähimmäis-
tä kohtaan, jos esimerkiksi heidän pitäisi Ju-
malan tähden jotain vahinkoa tai häpeätä kär-
simän ihmisiltä tai jos Jumala itse heitä hä-
tyyttää vitsallaan, silloin nähdään, että heidän
itse tekemänsä ajatukset ovat pelkkiä tuulen
tupia. He tekevät aivan päinvastoin: vihastu-
vat Jumalalle, napisevat, kiroilevat ja herjaa-
vat häntä, kuin tekisi hän heille väärin.

Sama on asianlaita lähimmäiseen nähden.
Elleivät he havaitse toisen kustannuksella
hyötyvänsä ja saavansa kunniaa, eli jos heidän
pitäisi ilmaiseksi palvella ja auttaa köyhää,
kuten tämä samarialainen tekee haavoitetulla,
tai jos siitä olisi odotettavissa vahinkoakin ja
kiittämättömyyttä, silloin ei ole enään rakkau-
desta jälkeäkään jälellä, vaan paikalla etsivät
he kosta ja antavat ihmisiä vaikka perkeleel-
le. Vielä he sitten luulevat siinä oikein teh-
neensä eikä olevansa velvollisia sellaisia ra-
kastamaan.

Aivan sellainen oli tämä sokea ulkokullat-
tukin mieleltään; hän ei sitä ollenkaan ajattele
eikä kysele, mitä velvollisuuksia hänellä on
Jumalata ja lähimmäistä kohtaan, ja vaatii kui-
tenkin hurskaan ja pyhän nimeä, koska häntä
puhutellaan kirjanoppineeksi ja hän tietää lais-
ta haastella. Vaikka hän sitten Kristukselta
saakin tuntevan ojennuksen ja ymmärtää hy-
västi olevansa paljastettu, ja vaikka hänelle
sanotaan, ettei hän ole lakia pitänyt, on hän
kuitenki vielä niin suruton ja röyhkeä ylönkat-
seessaan Jumalan sanaa kohtaan, että vielä
tahtoo itseänsä kaunistella ja kirkkaana val-
keutena paistaa. Hän kysyy.

Kuka on siis minun lähimmäiseni? Hän havaitsee, että nytpä hän onkin itsensä pussiin puhunut, omaksi tappioksensa suunsa liiaksi avannut ja että Herra on sen nyt vastauksellansa niin lukinnut, salvannut ja tukkinut, ettei tässä käynyt peräytyminen päinsä. Ei hän ole niin hurskas, että Kristukselle ja Jumalalle kunnian antaisi, nöyryyisi ja tunnustaisi totuuden, ettei valitettavasti olekkaan täyttänyt tätä käskyä, vaan pitää sittenkin pintansa ja tekeytyy kaikki tehneeksi varsinkin Jumalata kohtaan. Sen vuoksi hän ei huolikkaan kysyä, mitä enempää hän vielä olisi velkapää Jumalalle tekemään, vaan pyytää ainoastaan Herraa osoittamaan, kuka hänen lähimmäisensä olisi, jota kohtaan hänellä vielä olisi joitakin täyttämättömiä velvollisuuksia.

Tuollaiset perkeleen pyhät ovat niin häpeemättömän röyhkeitä, etteivät usko itselänsä olevan minkäänlaista hätää Jumalan tuomion edessä, ja vaikka laki on heitä loukannut, ja heille selvästi on näytetty, etteivät he lakia täytä, eivät he kuitenkaan siitä huoli, kunnes kerran Jumalan tuomio ja viha heidät oikein kohtaa, niin että heidän täytyy se tuntea. Mutta kuitenkin on tämän kautta tuollaisen ulkokullattujen valhe ja häpeä kyllyiksi paljastettu, vaikk'eivät tahdokkaan sitä hävetä eikä punastua, että heidän itsensäkin täytyy omalla tunnustuksellansa todistaa, etteivät edes ymmärrä, mitä Mooses ja laki vaatii. Silälä sellaiset, vaikka kohta tahtovatkin olla mestareita Raamatussa, tuomitsevat kuitenkin itse itsensä, kun eivät tiedä tai eivät välitä, kuka heidän lähimmäisensä on, vaikka se kyllykin selvästi on Mooseksessa ja tässä käskyssä sanottuna. Senpä vuoksi Kristuskin sen hänelle osoittaa selvää selvemäksi, ei suorastaan Raamatun vaan sattuvan vertauksen ja kuvan avulla, niin että hänen täytyy se käsittää ja häpeäksensä langettaa se tuomio itses-

tänsä, ettei hän ollut tahtonut sitä tietää eikä ymmärtää.

Yksi ihminen meni alas Jerusalemissa Jerikoon ja tuli ryöväriten käsiin j. n. e. Tässä kuulee hän ensinnäkin oikean tekstin, joka saattaa häpeään hänet ja kaikki hänen kaltaisensa ja julkisesti todistaa, ettei hän ole vielä koskaan lakia pitänyt eikä edes ymmärtänytäkään sitä pienimmissäkään asioissa lähimmäistään kohtaan, koska hän vielä epäilee eikä tiedä ketä hänen tulisi lähimmäisensä pitää; muuten hän muka kyllä olisi valmis rakastamaan lähimmäistänsä. Mutta näin käy kohtuuden mukaan niille, jotka tahtovat Herraa ja hänen sanaansa mestaroida. Kun he, näet, tahtovat lailla hänen kimppuunsa karata ja luulevat korkeata ja teräväpäistä hänelle puhuvansa, löytävät he hänessä kovan kovaa vastaan, niin että heidän täytyy häpeällisesti peräytyä ja nähdä, että tietää hänkin laista puhua ja että hän toisella tavalla siihen kiinni käy ja Moosesta silmiin katsoo kuin he.

Sanalla sanoen, hän osoittaa täten, ettei häntä voida tietoa kyselemällä ja väittelemällä laista, ja ettei sellainen ole vahingollista kenellekään muulle kuin niille, jotka siihen itsensä niin vajottavat ja sotkevat, etteivät taida siitä enään irti päästä. Näinhän käy totisesti kaikille, jotka ilman uskoa ja evankeliumin ymmärrystä lakia tutkistelevat, sillä jos Mooses yksin häikäisevällä kirkkaudellaan ja säteillään, se on: otsassaan olevilla sarvilla, lyö kasvoja vasten, ei voi kukaan pysyväinen olla. Lyhyesti: joka heittäytyy Mooseksen valtaan ja tahtoo olla lain kanssa tekemisissä, se on hukassa. Kristityilläkin on tässä kilvoittelamista, ennen kuin jälleen siitä pois pääsevät ja taas voivat kääriytyä ja sulkeutua Kristukseen, josta muualla on enemmän puhuttu.

Niin tomppelia ja sokeita ovat nyt kaikki tämän kaltaiset ulkokullatut pyhät, etteivät ainoastaan mitään laista täytä, vaikka kyllä

teoistaan jalosti kerskaavat, vaan he eivät myöskään todella siitä rahtuakaan ymmärrä eivätkä tiedä, kuinka sen mukaan pitäisi menetellä. He vaan papukaijan tavoin oppivat sen sanoja matkimaan. Heistä myöskin P. Paavali 1 Tim. 1: 7 sanoo, että he tahtovat olla lain ja Raamatun opettajia, vaikka eivät ymmärrä, mitä sanovat tai päättävät. Toden-teossa onkin asia siten, ettei kukaan ihminen maan päällä ilman Kristuksen henkeä tiedä, mitä Jumala on tai kuinka hänen tulee häntä kunnioittaa ja kiittää, eikä mitä lähimmäinen on.

Samoin kuin nimittäin koko maailma tekee itsellensä jonkun oman Jumalan, mutta ei kuitenkaan koskaan oikeaan osaa vaan eksyy lukemattomiin epäjumaliin, samoin on se tässäkin niin sokea, ettei koskaan huomaa lähimmäistään, vaikka se on aina silmään edessä. Se kulkee aina lähimmäisensä ohitse ja jättää hänet puutetta ja nälkää näkemään, vaikka sen pitäisi häntä palvella ja auttaa ja vaikka se muuten on aivan antelias ja tekee monia suuria töitä.

Tämän kautta erittäinkin nuhdellaan ja hyljätään se juutalainen, ulkokullattu selitys, joka jättää kunkin mielivaltaan määrätä, kuka hänen lähimmäisensä on, ja myöntää sellaisen ja pitää ainoastaan sitä, kuta kukin tahtoo, se on: ystävää, joka oli ansainnut hyviä töitä ja rakkautta, josta oli hyötyä ollut tai oli vasta sellaista toivottavissa. Eivät he luulleet olevansa velvollisia palvelemaan ja auttamaan vieraita, tuntemattomia, ansaitsemattomia, kiittämättömiä, vihollisia j. n. e.

Tuollaista ulkokultaisuutta Kristus nuhtelee tällä kertomuksella kurjasta haavoitetusta ihmisestä, joka oli joutunut ryövärien käsiin ja makasi puoli kuolleena, ja jota samarialainen yksin sääli, palveli ja auttoi, kun sekä pappi että leviitta oli mennyt hänen ohitseensa jättäen hänet makaamaan. Tässä täytyy kir-

janoppineen itse vastata, ettei pappi eikä leviitta ollut tämän ihmisen lähimmäisiä, vaan joka laupeuden teki häntä kohtaan. Tuo ulkokullattu ei jaksa sanoa ”samarialainen”, sillä juutalaiset katkerasti vihasivat näitä naapureitaan ja pitivät niitä pahimpina ihmisinä, kuten meillä vääräuskoisia tai uskoluopioita kristittyjä. Näin täytyi hänen ilman kiitosta ja vastoin omaa tarkoitustaan tunnustaa totuus ja lausua, kuka toisen lähimmäinen on.

Kylläpä kuuluukin kummalliselta, että lähimmäiseksi sanotaan sitä, joka toiselle hyvää tekee ja toista rakastaa, vaikka muuten (myöskin Raamatun ja tämän käskyn mukaan puhuen) kutsutaan lähimmäiseksi se, joka hyvää työtä tarvitsee eli jolle palvelusta tai rakkautta on soitettava. Kuitenkin kuuluvat molemmat yhteen ja asialla tarkoitetaan kumpaakin molemmin puolisessa suhteessa, joka liittää meidät kaikki yhteen, niin että kukin kohdastaan on toisensa lähimmäinen. Mutta tällaisia lähimmäisiä ovat ihmiset taas kahdella tavalla: milloin ainoastaan nimellisesti ja sanoissa, milloin työssä ja toimessa.

Näin oli siis tämä samarialainen haavoitetun lähimmäinen, ei pappi eikä leviitta, vaikka hekin olivat yhtä velkapäät sellaisia olemaan. Sillä tässä on kaikkien ihmisten velvollisuus toisiaan kohtaan sama, niinkuin heillä kaikilla on sama Jumalakin ja sama käsky: **Sinun pitää rakastaman lähimmäistäsi**, joten siis mitään erotusta ei ole. Lyhyesti sanoen on tämän esimerkin tarkoituksena näyttää, niinkuin Kristus myös pakottaa tämän ulkokullatun tavallisen ihmisymmärryksen mukaan tunnustamaan, että lähimmäisiä ovat ne, jotka Jumalan edessä yhteen kuuluvat ja joista toinen on avun tarpeessa toinen taasen voi apua antaa. Tässä ei ketään eroteta eikä vapauteta, ei pappia eikä leviittaa.

Kristus on tällä kertaa pistelevä ja pilkka-puheinen hätyyttäessään pappeja ja leviittoja,

jotka olivat pyhimpiä ihmisiä ja Jumalan omia palvelijoita. Hän syyttää heitä häväisten ja pilkaten heitä samarialaisella, jota he kauhistuvat ja inhoovat kuin kirottua ihmistä. Mutta tällä hän osoittaa niin käyvän, että ne, jotka etevimpiä ovat ja kerskaavat Jumalan käskyt pitävänsä, ja muita opettavat ja joiden tulisi hyvällä esimerkillä käydä muitten edellä, yleensä että nuo korkeat, viisaat, mahtavat ja joita parhaimpina pidetään kaikista vähimmin rakastavat lähimmäistään, varsinkin köyhiä, hyljättyjä ja Jumalan ja hänen sanansa tähden vainottuja kristityitä. He katselevat omaa pyhyyttään, viisauttaan ja korkeita lahjojaan, arvelevat jokaisen olevan velvollisen heitä palvelemaan eivätkä muista, että mitä heillä on, on Jumala sitä varten heille antanut, että he pyhyydellään, viisaudellaan, kunniallaan ja tavarallaan palvelisivat tarvitsevia, taitamattomia, syntisiä ja ylönkatsotuita. Sen vuoksi ylistetään ijankaikkiseksi häpeäksi papeille ja juutalaisille pyhille sekä tälle ulkokullatulle tätä samarialaista, joka oudolle, haavoitetulle ihmiselle (epäilemättä juuri juutalaiselle) osoittaa sellaisen rakkauden ja hyvän työn, samalla kuin pappi, leviitta ja kirjanoppinut jättävät hänet surkeuteen ja häntään, jopa mikäli se heistä riippuu, kuolemaan ja menehtymään.

Mutta kun Kristus tekee samarialaisen sen lähimmäiseksi, joka oli joutunut ryövärien käsiin, tahtoo hän siten erityisesti osoittaa itse olevansa ja tahtovansa olla se lähimmäinen, joka tämän käskyn oikein täyttää ja osoittaa rakkautensa kaikkein ihmisten köyhille, viheliäisille, Jumalan edessä haavoitetuille ja hätääntyneille omilletunnoille ja sydämille. Näin antaa hän myöskin esimerkin, että hänen kristittyjensä tulee samalla tavalla tehdä, kuin hän teki, jonka koko maailma ja varsinkin suuret pyhät sekä hänen omat juutalaisensa pitivät samarialaisena. Kristittyjen

tulee siis, kosk'ei sitä kumminkaan muut tee, myöskin holhota köyhiä, hyljättyjä ja avuttomia heidän hädässään ja tietää, että mitä he heille tekevät, sen ovat Kristukselle tehneet, joka on heidän lähimmäisensä.

Tässä samarialaisessa kuvaa ja näyttää Kristus sitä hyvää työtä, apua ja lohdutusta, jota hän valtakunnassansa toimittaa evankeliumin kautta, ja joka on juuri sitä samaa, josta hän alussa oli puhunut opetuslapsilleen: **Autuaat ovat ne silmät, jotka näkevät joita te näette.** Hän selittää mitä lohduttavimmalla tavalla, mitä uskolla hänessä on ja kuinka kaukana hänen evankeliuminsa on lain opista, joka papeilla ja leviitoillakin oli, josta edellä on runsaasti puhuttu. Myöskin on tässä kuvauksessa nähtävänä, kuinka hän meitä, jotka Jumalan käskyn rikkojina olimme Jumalan vihan alle joutuneet ja joiden sen vuoksi olisi täytynyt ijankaikkisesti kuolla, on jälleen auttanut, niin että saamme Jumalan armon, omantunnon lohdutuksen ja elämän ja voimme ruveta lakia täyttämään.

Tämä on uskonoppimme pääkappale, joka sanoo meille, ettemme voi itse auttaa itseämme eikä myöskään mikään työ eikä lakioppi, vaan hänen täytyy se meissä alkaa, joka ei meitä lailla ahdistaa, kun tunnemme syntimme ja surkeutemme. Lakihan kuuluu suruttomille hengille, kuten tämä kirjanoppinutkin, jotka eivät tahdo syntisiä olla; Kristus sitä vastoin säälii meitä sydämellisesti, lohduttaa sanallaan ystävällisesti, sitoo itse haavoitetun, panee meidät juhtansa päälle, hoitelee ja vaalii meitä. Hänenhän yksinään on täytynyt itsensä kautta meidän lunastuksemme toimittaa, astua meidän sijaamme ja omassa ruumiissaan kantaa meidän syntimme ja hätämme. Itse hän myös sellaista meille julistaa ja antaa meille lohdullisen sanan, joka haavamme sitoo ja parantaa.

Tämä on öljyn ja viinan vuodattamista haavoihin, jotka molemmat ovat hyvä lääke haavoitetulle. Viina nimittäin pitää haavan puhtaana ja tuoreena, niin ettei se pahene eikä tule märjille. Olisikin erityisesti Juudaan maalle annettu balsami, joka on jaloin ja kallisarvoisin öljy ja terveellisempi kaikkea muuta kaikkinaisille vammoille. Se on pyhän evankeliumin saarna, joka toimittaa molemmat asiat: se pitää katuvaiset omattunnot syntiensä ja rikostensa tuntemisessa, niin etteivät ne tule suruttomiksi eivätkä lakkaa armoa pyytämästä; sen ohessa se myöskin lohduttaa armolla ja anteeksiannolla ja parantaa näin parantamistaan ihmisen, kunnes se tulee jälleen terveeksi ja alkaa taas tehdä terveen töitä.

Tähän käyttää hän myöskin seurakunnan virkaa ja palvelusta, jonka hän käskee vaalimaan ja korjaamaan sellaisia hänen antamallaan viralla ja hengellä, ja kehoittaa sitä ahkerasti toimittamaan kaikkea, mikä vahvistukseksi ja parannukseksi on tarpeen, lohduttamaan, nuhtelemaan, kehoittamaan ja rankaisemaan j. n. e. ja sanoo, että hän myös on pal-kitseva heidän työnsä ja vaivannäkönsä.

Katso, tämmöinen on evankeliumin oppi ja voima sekä se tavara, josta me autuaiksi tulemme, ja joka myös saattaa meitä aloittelevaan lain täyttämistä. Sillä missä Kristuksen suuri ja pohjaton rakkaus ja hyvä työ tulee tutuksi ja uskotuksi, siinä myös rakkaus puhkeaa esiin niin Jumalaa kuin lähimmäistä kohtaan. Sellaisella tuntemisella ja lohdutuksella liikuttaa nimittäin Pyhä Henki sydäntä niin, että se suostuu Jumalaan ja hänelle kiitokseksi ja ylistykseksi mielellänsä tekee mitä sen tehdä tulee, välttää syntiä ja tottelemattomuutta, antautuu halukkaasti jokaista palvelemaan ja auttamaan, ja tuntiessaan tässä kohden vielä heikkoutta sotii se lihaansa ja perkelettä vastaan, huutaa Jumalata avuksi j. n.

e. Näin se aina uskossa pitää kiinni Kristuksesta, ja nähdessään ettei se itse saa lakia kookonaan täytetyksi, lohduttaa se itseänsä sillä, että Kristus on sen täyttänyt, ja lahjoittaa ja jakaa hänelle täydellisyytensä ja voimansa ja niin sitten aina pysyy meidän vanhurskaute-namme, lunastuksenamme ja pyhytämme y. m.

Tällä tavalla tullaan kykeneviksi lakia täyttämään, josta tämä sokea viisastelija ei mitään tiedä. Mutta Kristus osoittaa hänelle satuvasti, että ensin on välttämätöntä, että ihminen on kuullut evankeliumia ja uskonut Kristukseen, ennen kuin hän voi ruveta lakia täyttämään. Muutoin on hänen lain täyttämisenä paljasta ulkokultaisuutta, pelkkää tyhjää kerskausta ja puhetta laista ilman sydäntä ja elämätä.

Tässä tulee meidän vastata niillekin, jotka tätä evankeliumia käyttävät väärin häpeällisen oppinsa tueksi. Sillä kun Kristus kertoo, että samarialainen jätettyänsä sairaan isännän hoidettavaksi ja annettuansa isännälle kaksi peninkiä oli tälle sanonut: **Jos sinä enemmän kulutat, niin minä palatessani maksan sinulle**, niin ovat munkit ja viisastelijat ottaneet tästä aiheesta keksiä valheensa niistä töistä, joita he sanovat olevan **opera supersrogationis**, liikanaisia eli ylimääräisiä töitä, joita tehdesään ihminen muka tekee enemmän kuin Jumala on hänen käskenyt ja mihin hän muutoin olisi velvollinen. Sellaisia valheitaan ja muitakin herjauksiaan vahvistavat he siten, että ovat siitä Kristuksen saarnasta, jossa hän selittää kymmeniä käskyjä (Matt. 5: 21 ja seur.), tehneet erinäisiä neuvoja ja sovittaneet ne sitten munkkilaitokseensa, kuin olisivat he sellaisia suuria pyhiä, joilla Jumalan käskyjen pitämisessä olisi liian vähän tekemistä, ja jotka senvuoksi muka tekevät lisäksi paljon ja suuria ylimääräisiä töitä veljeskunnissaan. Näistä heidän töistään on sitten muka Jumala velvol-

linen antamaan heille palkaksi paljota enemmän kuin taivaan, eikä ainoastaan heille vaan muillekin ihmisille, joille he tahtovat jakaa noita ylimääräisiä töitään, se on: pitää rahalla saatavana valheitaan ja herjauksiaan.

Sellaista on sitten heidän jumalansa paavi hyväksynyt ja noita pyhiänsä pyhimyksiksi julistanut ja korottanut ikäänkuin he töillensä vahvistaisivat hänen jumaluuttaan ja valtaansa kuolleittenkin yli kiirastulessa. Kyllä tuo on sentään törkeätä ja häpeemätöntä pilkkaa, paljota rivompaa kuin tämän kirjanoppineen ja hänen kaltaistensa sokeus ja röyhkeys. Eiväthän he vaadi ainoastaan sitä kiitosta, että pitävät Jumalan käskyt, joista eivät kuitenkaan mitään ymmärrä eivätkä edes pienintäkään totuudessa ajattele pitääksensä, vaan tahtovat vielä käydä sellaisista, jotka ovat muka paljota jalompaa ja enempiä tehneet kuin kaikki pyhät, joita Jumala itse Raamatussa ylistää, ja jotka kuitenkin kaikki tunnustivat, etteivät edes omasta puolestaan lakia pitäneet, vaan täytyi heidän niitä, mitä eivät täyttäneet, etsiä ja rukoilla armoa ja anteeksi antamusta Kristuksessa.

Hyi häpeätä, että Kristuksen seurakunnassa juljetaan puhua töistä ja säädyistä, jotka olisivat ylimääräisiä ja joilla muka tehtäisiin enemmän kuin mitä Jumalan käskyt vaativat, vaikka Kristuskin Luukk. 17: 10 sanoo julkiesti kaikkein ihmisten elämästä: **Koska te olette kaikki tehneet, kuin teille käsketty on, niin sanokaat: me olemme kelvottomat palvelijat; me teimme sen kuin meidän piti tekemän.** Tässä kuulet olevan pelkän pakollisen velvollisuuden täyttämistä, jos joku olisi siihenkin asti ennättänyt, mitä kuitenkaan ei yksikään pyhä maan päällä voi tehdä, että hän olisi kaikki pitänyt. Ihminen ei voi kerskata mistään, josta Jumalan tulisi häntä kiittää. Mitä parempia ja korkeampia töitä voidaan-kaan löytää ja mainita, kuin mitkä Jumala on

käskenyt? Vaikka he nimittäin kuinkakin kauan riidellä pauhaisivat naimattomuuden puolesta, niin kysyn minä, voiko sellainen työ olla parempi, kuin rakastaa Jumalata kaikesta sydämestä, niin voiko mikään työ olla hyvä ja Jumalalle otollinen, jos tämä käsky laiminlyödään tai jätetään noudattamatta? Kuinka on siis mahdollista saavuttaa mitään ylimääräistä tai tehdä jotain parempaa? Mitä hyvää sinä voit tehdä, ellet tee sitä rakkaudesta joko Jumalata tai lähimmäistäsi kohtaan, joka on sinun velvollisuutesi ijankaikkisen kadotuksesi uhalla? Mitä voi isä ja äiti enempiä tehdä lapselleen, niin, mitä voi itse Jumala ja Kristus tehdä meille enempiä kuin rakastaa meitä? Mitä siis maksaa laverrella tuollaisia häpeällisiä valheita ja hullutuksia muutamista töistä, jotka olisivat käskyjen täydennyksiä, koska kuitenkin ei maan päällä kukaan voi edes kymmentä käskyä täyttää?

Tosin paavilaiset nyt itsekin häpeävät tuollaista intoilemistään, jota he kuitenkin ovat kaikki kirjat täyteen ahtaneet, mutta eivät sittenkään voi heretä herjaamasta. Kun nyt näkevät tämän valheen paljastetuksi, tarttuvat he toiseen selitykseen, joka kuitenkin on yhtä häpäisevä kuin edellinenkin. Nuo sanat: **jos sinä enemmän kulutat**, sovittavat he elämästä ja töistä oppiin ja sanovat: Ei ainoastaan tule pitää sitä, mitä Raamattu opettaa, vaan myöskin kuulla, mitä kirkko lisäksi opettaa ja säätää. Onhan apostoleita ja piispoja käsketty enemmän tekemään kuin kahden penningin edestä, se on: enemmän kuin Vanhassa ja Uudessa Testamentissa on.

Katsos toki, kuinka perkele ilveilee ja on väärentämässä totuutta viisasteluillaan ja sokeilla selityksillään kaunistakseen ja koristaakseen valheitaan. He lienevät kuulleet ja oppineet meiltä, että tämä vertaus kahdesta penningistä tarkoittaa saarnavirkkaa seurakunnassa. Kristus nimittäin puhuu siitä virasta,

jolla tulee sairaita hoitaa ja korjata ja näille antaa mitä tarvitsevat vahvistuakseen ja parantuakseen. Silloin ovat kaksi penninkiä Pyhä Raamattu tai paremmin leiviskä, joksi Kristus toisessa paikassa sitä sanoo, se on: Raamatun ymmärrys eli se armon määrä tai lahja, joka kullekin on annettu, joka kaikki on kuitenkin sama ja yhtäläinen ymmärrys, vaikka toisella on sitä runsaammassa määrässä kuin toisella. Tällä nyt tahtovat viisastelijat perustaa sitä valhettaan, että kristikunnassa täytyisi enemmän opettaa, uskoa ja pitää autuuteen tarpeellisena, kuin mitä Kristus on meille antanut ja käsenyt opettaa. Sokea, hullu, nurja kansa, joka aina muuta ja enemmän etsii sekä tehdäkseen että oppiakseen kuin Jumalan sana osoittaa, eikä kuitenkaan sitäkään tee eikä opi vaan jättää siksensä, mitä Jumala tahtoo tehtäväksi ja opetettavaksi.

Sen vuoksi sanomme heille tässä vielä kerran kuten ennekin: Rakkaani, mitä voitte tai tiedättekkään parempaa ja tarpeellisempaa opettaa, kuin mitä Kristus on opettanut ja käsenyt opettamaan? Mitä enemmän tarvitaan omientuntojen hoitoon kaikkeen siihen näiden, mitä ne tarvitsevat, niiden opetukseen, nuhtelemiseen, lohdutukseen, vahvistamiseen ja parannukseen, lyhyesti: ihmisten autuuteen, kuin raamatun oppi, se on: sekä laki että evankeliumi? Siitä P. Paavalikin 2 Tim. 3: 16, 17 todistaa: **Sillä kaikkalainen kirjoitus on Jumalata annettu, ja tarpeellinen opiksi, nuhteeksi, ojennukseksi, kuritukseksi, joka on vanhurskaudessa: että Jumalan ihmisen täydellinen olis ja kaikkien hyviin töihin sovelias.** Tässä kuulet, että Raamatulla on annettavana kaikkea runsaasti, mitä hyvään elämään ja töihin kuuluu; mitä sitten muuta tavoittelet ja etsit, jota tulisi sen lisäksi tai sen rinnalla opettaa? Ystäväni, käytä ensin nuo Kristuksen antamat kaksi penninkiä ja toteuta tarkasti tämä oppi, niin tahdomme sitten kat-

soa, voitko mitään enempää kuluttaa eli opettaa.

Tämä lisämeno eli kulutus yli näiden kahden penningin voidaan nimittäin vaaratta ja Raamatun käsityksen mukaan selittää siten, että se tarkoittaa kasvamista ja harjaantumista opissa ja sen ymmärryksessä, kuten P. Paavali 2 Tim. 4: 2 neuvoo: **Saarnaa sanaa, pidä päälle sekä hyvällä että sopimattomalla ajalla: rankaise, nuhtele, neuvo kaikella siiveydellä ja opetuksella, ja elä laiminlyö sitä lahjaa joka sinulle annettu on.** Ota siitä vaarin, harjoittele sitä, että vaurastumisesi kaikissa kohdin tulisi julki. Sillä mitä enemmän Raamatun oppia viljellään ja harjoitetaan, sitä oppineemmaksi, rikkaammaksi ja väkevämmäksi siinä tullaan, kuten muissakin taidoissa tapahtuu. Siis tarkoitetaan tuolla lisäkulutuksella sitä, että tätä oppia tulee yhä teroittaa ihmisille aina kunkin tarpeen mukaan, kuinka kukin on heikko tai vahva, tarvitseeko hän enemmän lohdutusta, nuhdetta kuin toinen j. n. e.

Mutta tuollaisten viisastelijain tarkoitus ja vakaa aikomus ei ole se, että he uskollisuudella ja ahkeruudella nämä kaksi penninkiä hyvin käyttäisivät, se on: ahkeruudella opettaisivat, mitä Kristus on heille käsenyt. Sillä eivät he siihen kykene eivätkä siitä tahdo tietää, sillä he kammoovat Raamattua kuin perkelettä eivätkä ymmärrä, mikä on lain, mikä evankeliumin opi. He täyttävät seurakunnan ainoastaan omilla mietteillään ja ihmisopeillaan, väärentävät ja väännelevät Jumalan sanan, niinkuin perkele heitä opettaa, niin että heidän mielestään kulutuksen yli kahden penningin täytyy sitä merkitä, että muuta opetetaan kuin mitä evankeliumi opettaa, niinkuin he eivät muuta teekkään kuin teroittavat ihmisille vastoin Kristuksen uskoa kiroton valhejärjestelmänsä vieraita ja iletäviä oppeja.

Lyhyesti: koska Kristus itse ja apostolit kaikin paikoin kieltävät muita oppeja julistamasta, niin ei käy päinsä, että tässä vertauksessa koitetaan saada siihen myönnytystä. Eihän Kristus tahdo että sairasta toisella tavalla hoidettaisiin tai hänelle muuta annettaisiin, kuin mitä hän itse antaa, sen vuoksi ei tuo mahdollinen lisäkulutus voi mitään muuta olla kuin aivan samaa tai saman kaltaista, jota hän itse on antanut. Mutta se voidaan hyväksyä, että toinen saarnaa enemmän ja voimallisemmin kuin toinen ja näin kuluttaa enem-

män, kuten P. Paavali 1 Kor. 15: 10 itsestään sanoo, että hän on enemmän työtä tehnyt kuin kaikki muut. Pyhä Ambrosiuskin selittää tämän lisäkulutuksen P. Paavalista näin: Hän on saarnoillansa ja kirjoituksillansa, joissa ei ole mitään muuta, kuin mitä Kristus on käsenyt hänen opettaa, runsaasti tehtävänsä täyttänyt ja näin ennättänyt pitemmälle kuin toiset. Itsestään ja muista saarnaajista hän taasen sanoo: Suokoon Jumala, että me osaisimme hyvin kuluttaa ja käyttää sitä, mitä Kristukselta olemme saaneet. – Amen.